

Tecken och strängar med och utan Java

Introduktion till tecken

Begrepp: Tecken, kodpunkter, kodningar, ...

Unicode: A till Z... och mer

- Steg 1: Ett tecken (en symbol)

- Odelbar symbol
- Minsta enheten för information

- A B C D

- # " ! ( )

- å ä ö ç õ ě ģ Ŗ á Ğ ы Ω Α Ж ĭ

- ੲ ੳ ੴ ੵ ੶ ੷ ੸ ੹ ੺ ੻ ੼ ੽ ੾ ੿

- € e ∞ ∫ ℝ *m* ∇ ∫ ∫ ∫ ∴ ≧ ⊛ ☺ ♠ ♦ △

- ۞ ⊕ → ॐ ^{D_C}₃ ریاں 略 ⊗ ≡ ✨

- Steg 2: En teckenreportoar (*character repertoire*)

- Välj ut en bestämd (men inte *ordnad*)

mängd av tillgängliga tecken

										w	0	M	}	a
p	N	!	o	.	D	b	]	y	8	'	C		L	z
5	h	G	(	V	[	c	v	P	\	U	:	7	m	;
<	4	S	=	2	l	J	_	A	1	%	g	F	~	R
H	+	e	&	d	B	n	s	#	f	{	k		l	*
@	/	i	O	`	W	”	r	>	X	)	6	Q	x	9
u	t	-	K	3	,	T	j	q	E	?	\$	Y	^	Z

Kodad teckenuppsättning

■ Steg 3: En kodad teckenuppsättning (coded character set, CCS)

- Varje tecken motsvaras av ett heltal – exempel: ASCII från 0 till 127

Dec	Hex	Oct	Chr	Dec	Hex	Oct	HTML	Chr	Dec	Hex	Oct	HTML	Chr	Dec	Hex	Oct	HTML	Chr
0	0	000	NULL	32	20	040	&#032;	Space	64	40	100	&#064;	@	96	60	140	&#096;	`
1	1	001	Start of Header	33	21	041	&#033;	!	65	41	101	&#065;	A	97	61	141	&#097;	a
2	2	002	Start of Text	34	22	042	&#034;	"	66	42	102	&#066;	B	98	62	142	&#098;	b
3	3	003	End of Text	35	23	043	&#035;	#	67	43	103	&#067;	C	99	63	143	&#099;	c
4	4	004	End of Transmission	36	24	044	&#036;	\$	68	44	104	&#068;	D	100	64	144	&#100;	d
5	5	005	Enquiry	37	25	045	&#037;	%	69	45	105	&#069;	E	101	65	145	&#101;	e
6	6	006	Acknowledgment	38	26	046	&#038;	&	70	46	106	&#070;	F	102	66	146	&#102;	f
7	7	007	Bell	39	27	047	&#039;	'	71	47	107	&#071;	G	103	67	147	&#103;	g
8	8	010	Backspace	40	28	050	&#040;	(	72	48	110	&#072;	H	104	68	150	&#104;	h
9	9	011	Horizontal Tab	41	29	051	&#041;	)	73	49	111	&#073;	I	105	69	151	&#105;	i
10	A	012	Line feed	42	2A	052	&#042;	*	74	4A	112	&#074;	J	106	6A	152	&#106;	j
11	B	013	Vertical Tab	43	2B	053	&#043;	+	75	4B	113	&#075;	K	107	6B	153	&#107;	k
12	C	014	Form feed	44	2C	054	&#044;	,	76	4C	114	&#076;	L	108	6C	154	&#108;	l
13	D	015	Carriage return	45	2D	055	&#045;	-	77	4D	115	&#077;	M	109	6D	155	&#109;	m
14	E	016	Shift Out	46	2E	056	&#046;	.	78	4E	116	&#078;	N	110	6E	156	&#110;	n
15	F	017	Shift In	47	2F	057	&#047;	/	79	4F	117	&#079;	O	111	6F	157	&#111;	o
16	10	020	Data Link Escape	48	30	060	&#048;	0	80	50	120	&#080;	P	112	70	160	&#112;	p
17	11	021	Device Control 1	49	31	061	&#049;	1	81	51	121	&#081;	Q	113	71	161	&#113;	q
18	12	022	Device Control 2	50	32	062	&#050;	2	82	52	122	&#082;	R	114	72	162	&#114;	r
19	13	023	Device Control 3	51	33	063	&#051;	3	83	53	123	&#083;	S	115	73	163	&#115;	s
20	14	024	Device Control 4	52	34	064	&#052;	4	84	54	124	&#084;	T	116	74	164	&#116;	t
21	15	025	Negative Ack.	53	35	065	&#053;	5	85	55	125	&#085;	U	117	75	165	&#117;	u
22	16	026	Synchronous idle	54	36	066	&#054;	6	86	56	126	&#086;	V	118	76	166	&#118;	v
23	17	027	End of Trans. Block	55	37	067	&#055;	7	87	57	127	&#087;	W	119	77	167	&#119;	w
24	18	030	Cancel	56	38	070	&#056;	8	88	58	130	&#088;	X	120	78	170	&#120;	x
25	19	031	End of Medium	57	39	071	&#057;	9	89	59	131	&#089;	Y	121	79	171	&#121;	y
26	1A	032	Substitute	58	3A	072	&#058;	:	90	5A	132	&#090;	Z	122	7A	172	&#122;	z
27	1B	033	Escape	59	3B	073	&#059;	;	91	5B	133	&#091;	[	123	7B	173	&#123;	{
28	1C	034	File Separator	60	3C	074	&#060;	<	92	5C	134	&#092;	\	124	7C	174	&#124;	
29	1D	035	Group Separator	61	3D	075	&#061;	=	93	5D	135	&#093;	]	125	7D	175	&#125;	}
30	1E	036	Record Separator	62	3E	076	&#062;	>	94	5E	136	&#094;	^	126	7E	176	&#126;	~
31	1F	037	Unit Separator	63	3F	077	&#063;	?	95	5F	137	&#095;	_	127	7F	177	&#127;	Del

Kodad teckenuppsättning (2)

- Annat exempel: **ISO Latin-x**
  - ISO Latin-1: Adderar 32 kontrolltecken, 96 symboler (västeuropa)
  - ISO Latin-2: Adderar 32 kontrolltecken, 96 symboler (östra/centraleuropa)

	-0	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8	-9	-A	-B	-C	-D	-E	-F	
0-		0001	0002	0003	0004	0005	0006	0007	0008	0009	000A	000B	000C	000D	000E	000F	
1-		0010	0011	0012	0013	0014	0015	0016	0017	0018	0019	001A	001B	001C	001D	001E	001F
2-		!	"	#	\$	%	&	'	(	)	*	+	,	-	.	/	
3-		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	:	;	<	=	>	?
4-		@	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
5-		P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	[	\	]	^	_
6-		`	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
7-		p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	{		}	~	
8-																	
9-																	
A-		¡	¢	£	¤	¥	¦	§	¨	©	ª	«	¬	-	®	¯	
B-		°	±	²	³	´	µ	¶	·	¸	¹	º	»	¼	½	¾	¿
C-		À	Á	Â	Ã	Ä	Å	Æ	Ç	È	É	Ê	Ë	Ì	Í	Î	Ï
D-		Ð	Ñ	Ò	Ó	Ô	Õ	Ö	×	Ø	Ù	Ú	Û	Ü	Ý	Þ	ß
E-		à	á	â	ã	ä	å	æ	ç	è	é	ê	ë	ì	í	î	ï
F-		ð	ñ	ò	ó	ô	õ	ö	÷	ø	ù	ú	û	ü	ý	þ	ÿ

Kodad teckenuppsättning (3)

EBCDIC (IBM-stordatorer):

EBCDIC Code Page 00037

	-0	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8	-9	-A	-B	-C	-D	-E	-F	
0-	NUL 0000 0	SOH 0001 1	STX 0002 2	ETX 0003 3	SEL 4	HT 0009 5	RNL 6	DEL 007F 7	GE 8	SFS 9	RPT 10	VT 000B 11	FF 000C 12	CR 000D 13	SO 000E 14	SI 000F 15	
8-	∅ 00DB 128	a 0061 129	b 0062 130	c 0063 131	d 0064 132	e 0065 133	f 0066 134	g 0067 135	h 0068 136	i 0069 137	UBS CU1 26	IFS 001C 27	IGS 001D 28	IRS 001E 29	IUS ITS 001F 30	31	
9-	° 00B0 144	j 006A 145	k 006B 146	l 006C 147	m 006D 148	n 006E 149	o 006F 150	p 0070 151	q 0071 152	r 0072 153	SM SK CSP 42	MFA ENQ 43	0005 0006 44	0006 0007 45	ACK 0007 46	BEL 0007 47	
A-	μ 00B5 160	~ 007E 161	s 0073 162	t 0074 163	u 0075 164	v 0076 165	w 0077 166	x 0078 167	y 0079 168	z 007A 169	RFF CU3 58	DC4 0014 59	NAK 0015 60			SUB 001A 61	
B-	^ 005E 176	£ 00A3 177	¥ 00A5 178	· 00B7 179	© 00A9 180	§ 00A7 181	¶ 00B6 182	¼ 00BC 183	½ 00BD 184	¾ 00BE 185	♀ 00A2 74	· 002E 75	< 002C 76	(0028 77	+ 002B 78	 007C 79	
C-	{ 007B 192	A 0041 193	B 0042 194	C 0043 195	D 0044 196	E 0045 197	F 0046 198	G 0047 199	H 0048 200	I 0049 201	!0021 90	\$ 0024 91	*002A 92	) 0029 93	; 002B 94	~ 00AC 95	
D-	} 007D 208	J 004A 209	K 004B 210	L 004C 211	M 004D 212	N 004E 213	O 004F 214	P 0050 215	Q 0051 216	R 0052 217	 00A6 106	, 002C 107	% 0025 108	_ 005F 109	> 002E 110	? 003F 111	
E-	\ 005C 224	÷ 00F7 225	S 0053 226	T 0054 227	U 0055 228	V 0056 229	W 0057 230	X 0058 231	Y 0059 232	Z 005A 233	:002A 122	# 0023 123	@ 0040 124	' 0027 125	= 003D 126	" 0022 127	
F-	0 0030 240	1 0031 241	2 0032 242	3 0033 243	4 0034 244	5 0035 245	6 0036 246	7 0037 247	8 0038 248	9 0039 249	<< 00AB 138	>> 00BB 139	ð 00F0 140	ÿ 00FD 141	þ 00FE 142	± 00B1 143	
											ª 00AA 154	º 00BA 155	æ 00E6 156	¸ 00B8 157	Æ 00C6 158	Ð 00A4 159	
											i 00A1 170	¿ 00BF 171	Ð 00D0 172	Ÿ 00DD 173	þ 00DE 174	® 00AE 175	
											[005B 186	] 005D 187	- 00AF 188	" 00A8 189	' 00A8 190	x 00D7 191	
											SHY 00AD 202	ô 00F4 203	ö 00F6 204	ò 00F2 205	ó 00F3 206	õ 00F5 207	
											1 00B9 218	û 00FB 219	ü 00FC 220	Û 00F9 221	Ú 00FA 222	ÿ 00FF 223	
											2 00B2 234	ô 00D4 235	ö 00D6 236	ò 00D2 237	ó 00D3 238	õ 00D5 239	
											3 00B3 250	Û 00DB 251	Ü 00DC 252	Û 00D9 253	Ú 00DA 254	EO 255	

Kodad teckenuppsättning (4)

- Men hur får vi plats med kinesiska tecken, då?

我 wǒ I; me	的 de possessive p.	你 nǐ you	是 shì to be; is	了 le completed	不 bù no; not	们 men plural p.	这 zhè this	一 yī one; a	他 tā he; him	么 me interrogative p.
子 zǐ child	生 shēng life; raw	时 shí time	样 yàng manner	也 yě also; too	和 hé and	下 xià below; down	真 zhēn really; truly	现 xiàn present	做 zuò to do	大 dà big
觉 jué to feel	太 tài too (much)	该 gāi should	当 dāng to be; just at	经 jīng pass through	妈 mā mum	用 yòng to use	打 dǎ to hit	地 de -ly structural p.	再 zài again; then	因 yīn reason
法 fǎ law	电 diàn electric	间 jiān between; room	哪 nǎ which	西 xī West	己 jǐ oneself	候 hòu to wait; season	次 cì mw. for time	信 xìn letter; to trust	欢 huān joyous	正 zhèng just (right); correct
工 gōng work	许 xǔ to permit	东 dōng East	名 míng name	同 tóng same; similar	长 cháng long; length	亲 qīn parent; relative	种 zhǒng kind	者 zhě one who (is)	嘿 hēi hey	白 bái white; pure
更 gèng more	钱 qián money	马 mǎ horse	思 sī to think; to consider	部 bù section; part	场 chǎng open area	嗯 ēn approval interjection	计 jì to plan	任 rèn to appoint; office	确 què solid; real	吃 chī to eat
少 shǎo few; little	切 qiē to cut; to slice	失 shī to lose	算 suàn to calculate	性 xìng nature; gender	此 cǐ this; these	必 bì must; will	备 bèi get ready	合 hé to close; together	德 dé virtue; ethics	队 duì team; group

Kodad teckenuppsättning (5)

- Och alla nya emojis?

Kodad teckenuppsättning (6)

- Java 15 använder Unicode 13

- **1,114,112** kodpunkter, 0_{hex} till $10\text{FFFF}_{\text{hex}}$, **143,859** namngivna tecken!

Code Point Type	Count	Delta
Alphabets, Symbols	38,666	961
Han (URO)	20,902	
Han (URO Extension)	87	13
Han Extension A	6,592	10
Han Extension B	42,718	7
Han Extension C	4,149	
Han Extension D	222	
Han Extension E	5,762	
Han Extension F	7,473	
Han Extension G	4,939	4,939
Han Compatibility	1,014	
Subtotal Han	93,858	4,969

Hangul Syllables	11,172	
Graphic Characters	143,696	5,930
Format Characters	163	
Graphic + Format	143,859	5,930
Controls	65	
Private Use	137,468	
Total Assigned	281,392	5,930
Surrogate Code Points	2,048	
Noncharacters	66	
Total Designated	283,506	5,930
Reserved Code Points	830,606	-5,930

- Steg 4: *Character encoding form + character encoding scheme*

- *Ungefär*: Hur representerar man dessa tal som *bytes* i en dator?

- ISO Latin-1:

- Tecken → värden 0-255, får plats i 1 byte
- Trivialt!

- **Unicode**: Exempelvis **UTF-32** – enkelt men ineffektivt

- Tecken → 32-bitars heltal, 4 bytes

- Räksmörgås → 00 00 00 **52** 00 00 00 **E4** 00 00 00 **6B**
00 00 00 **73** 00 00 00 **6D** 00 00 00 **F6** 00 00 00 **72**
00 00 00 **67** 00 00 00 **E5** 00 00 00 **73**

Teckenkodning (2)

- Ett av flera alternativ: **UTF-8**

- **Variérande antal bytes** per tecken!

- Räksmörgås → 72 **c3 a4** 6b 73 6d **c3 b6** 72 67 **c3 a5** 73 (hexadecimalt)
  - 13 bytes
  - Ganska effektivt för engelska och liknande språk
- I ISO Latin-1 skulle dessa 13 bytes betyda "rÃ¤ksmÃ¶rgås"
  - 72 → r
  - c3 → Ã
  - a4 → ª, ...

- Kodningsschema:

- **Teckenummer** → **Lagring som bytes**
- 00000 - 0007F → **0xxxxxxx** (samma som ASCII!)
- 00080 - 007FF → **110xxxxx 10xxxxxx**
- 00800 - 0FFFF → **1110xxxx 10xxxxxx 10xxxxxx**
- 10000 - FFFFF → **11110xxx 10xxxxxx 10xxxxxx 10xxxxxx**

Informativt bitmönster!

Börjar med 10 → är en fortsättning på ett tecken

Text i Java

Java skiljer på:

■ Tecken

- Exakt en symbol
- Inom apostrofer: 'x'
- Primitiv datatyp, char
  - 16 bitar,
  - Unicode-tecken 0–65535
  - `char c = 'x';`
  - `char c = 120; // c=='x', eftersom Unicodetecken #120 är ett 'x'.`

■ Strängar

- Noll eller flera symboler
  - Inom citat: "Hello World"
  - Objekttyp, java.lang.String
- ### ■ Teckenkodning: **UTF-16**
- De flesta tecken → 1 char
  - Vissa tecken → 2 chars
- ### ■ UTF-16: Dålig planering...
- Java 1.0: Unicode 1.1.5, med 40,635 tecken – fick plats i 16 bitar

- Men kunde det inte räcka med 8 bitar ibland?
  - Fram till Java 8:
    - `private final char[] value; // UTF-16`
  - Från och med Java 9: 8-bitar om alla tecken finns i ISO Latin-1
    - `private final byte[] value; // UTF-16 eller ISO Latin-1`
    - `private final byte coder;`
    - `static final byte LATIN1 = 0;`
    - `static final byte UTF16 = 1;`

Kunde ändras eftersom representationen var privat, inkapslad

- Har två strängar samma innehåll?
  - `equals(String other)`, `equalsIgnoreCase(String other)`

== jämför pekare!

```
if (str == str2) {  
    // Jämför om det är samma objekt  
}
```

```
if (str.equals(str2)) {  
    // Jämför om strängarna innehåller samma tecken  
}
```



```
>>> x = "a"  
>>> "aa" is x * 2  
False  
>>> "aa" == x * 2  
True
```

- `compareTo(String other)`, `compareToIgnoreCase(String other)`
  - -1 om **this** ska vara före **other**, 0 om lika, 1 om **this** ska vara efter **other**
  - Jämför enligt Unicode-ordning:
...ABCD...XYZ[\]^...¡¢£¤¥¦§¨ª«¬®¯°±²³´µ¶·¸¹º»¼½¾¿ÀÁÂÃÄÅÆÇÈÉÊËÌÍÎÏÐÑÒÓÔÕÖ×ØÙÚÛÜÝÞßàáâãäåæçèéêëìíîïðñòóôõö÷øùúûüýþÿ...

Se även: `java.text.Collator`
Sortering enligt *specifika språk* (svenska: ...XYZÅÄÖ)

Textformatting

Formattering 1: Object → String

- Varje objekt har en strängrepresentation

- Exempel:

- ```
public class Circle {
    private double x, y, r;
    private Circle(double x, double y, double r) {
        this.x = x; this.y = y; this.r = r;
    }
    public static void main(String[] args) {
        System.out.println(new Circle(2.0, 4.0, 5.0));
    }
}
```

- ```
>> java Circle  
Circle@a5e17120
```

**Metoden `println(Object o)`
anropar `o.toString()`**

**Circle har ingen egen `toString()`
→ använder standardimplementation
→ klassnamn + "@" + ett unikt ID**

Formattering 2: Object → String

- Implementera en egen toString()!

```
▪ public class Circle {  
    ...  
    public String toString() {  
        return "Circle[" + x + ", " + y + ", " + r + "];"  
    }  
    ...  
}
```

Här adderas strängar –
men ett String-objekt är
immutable (oföränderligt)!

Gäller även Python...

```
▪ >> java Circle  
Circle[2.0, 4.0, 5.0]
```

Detta är en override – diskuteras senare

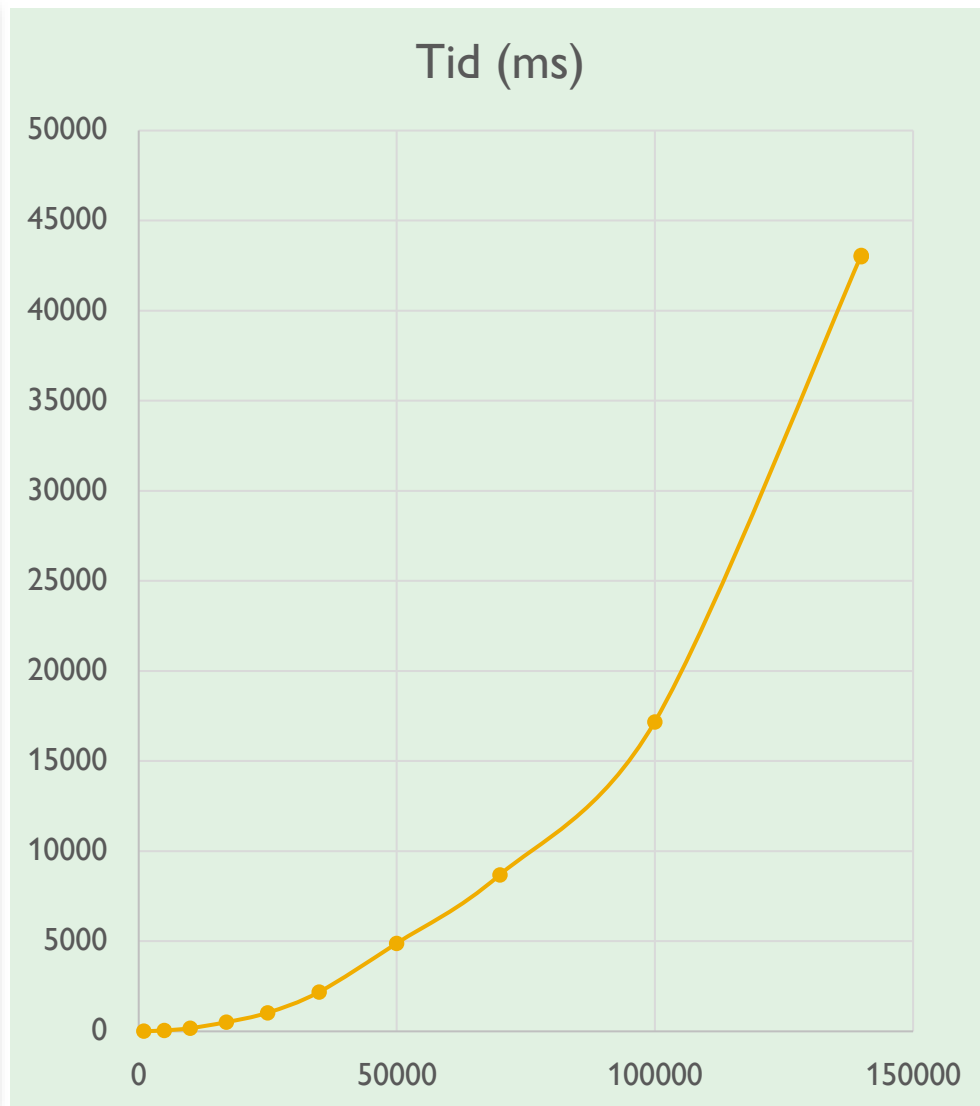

Formattering 4: Strängkonkatenering

- Vad händer om man gör detta?

```
public class ArrayList {  
    private Object[] elements;  
    private int size;  
    // ...  
  
    public String toString() {  
        String res = "";  
        for (int i = 0; i < size; i++) {  
            res = res + elements[i].toString();  
            res = res + ", ";  
        }  
        return res;  
    }  
}
```


Formattering 5: Strängkonkatenering

- Konkatenering kan bli ineffektivt -- *tidskomplexitet*...

```
public class ArrayList {  
    private Object[] elements;  
    private int size;  
    // ...  
    public String toString() {  
        String res = "";  
        for (int i = 0; i < size; i++) {  
            res = res + elements[i].toString();  
            res = res + ", ";  
        }  
        return res;  
    }  
}
```

Vi kan ju inte
ändra en
sträng – så vad
händer här?

res = res + ", ";

Kopiera alla tecken till en ny StringBuilder
Lägg till några tecken på slutet
Kopiera till en ny String
Sätt om res-pekaren
Släng StringBuilder + gammal String

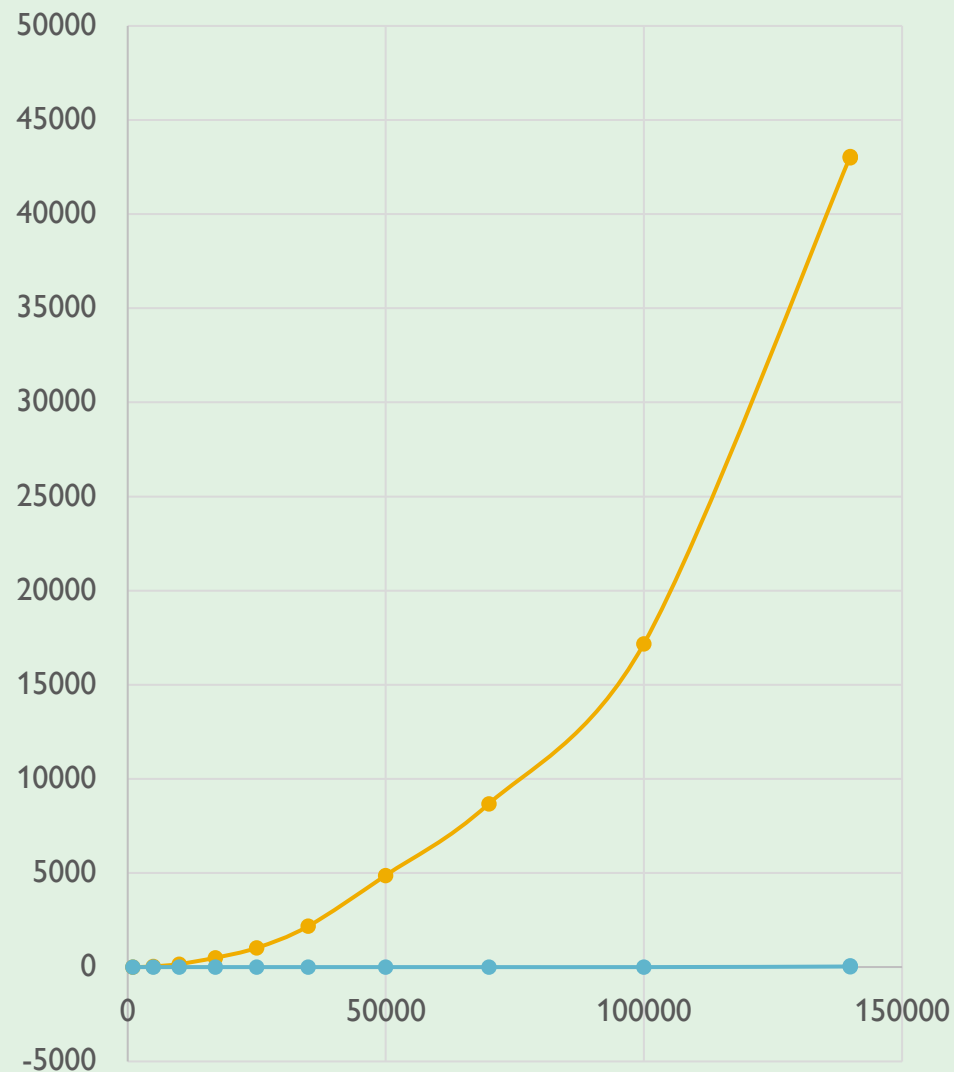
```
public class ArrayList {  
    private Object[] elements;  
    private int size;  
    // ...  
    public String toString() {  
        String res = "";  
        for (int i = 0; i < size; i++) {  
            StringBuilder buf = new ...();  
            buf.append(res);  
            buf.append(elements[i].toString());  
            res = buf.toString();  
            StringBuilder buf2 = new ...();  
            buf2.append(res);  
            buf2.append(", ");  
            res = buf2.toString();  
        }  
        ...  
    }  
}
```

StringBuilder buf2 = new ...();
buf2.append(res);
buf2.append(", ");
res = buf2.toString();

Formattering 6: Strängkonkatenering

- Lösning: Använd **StringBuilder** själv (i loopar/liknande)!

```
public class ArrayList {  
    private Object[] elements;  
    private int size;  
    ...  
    public String toString() {  
        StringBuilder buf = new ...();  
        for (int i = 0; i < size; i++) {  
            buf.append(elements[i]);  
            buf.append(" ");  
        }  
        return buf.toString();  
    }  
}
```


Formattering 6: Detaljerad kontroll

- För mer detaljerad kontroll (överkurs):
  - Se **String.format()** – liknar **printf()** i C/C++

```
String s1 = String.format("Hello, %s! You are %d years old.\n",  
                           person.name, person.age);
```

```
// Minst 30, högst 40 tecken (utfyllt med mellanslag)  
String s2 = String.format("Hello, %30.40s!\n", person.name);
```